

ความเป็นไปได้ในการให้การรักษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี
โดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ กรุงเทพมหานคร

ดรรชนี ถ้วนคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความเป็นไปได้ ในการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีโดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ กรุงเทพมหานคร
FEASIBILITY OF COUNSELING FOR HIV TESTING BY PHARMACIST IN QUALITY DRUG STORES:
BANGKOK METROPOLITAN

ดรรชนี ถ้วนคำ 5736169 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ยูวณูช สัตยสมบูรณ์, วท.ค. (เวชศาสตร์ชุมชน), วิริณห์ กิตติพิชัย, วท.ค. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), ปิณรลี ขอนพุดชา, Ph.D. (POPULATION HEALTH-HEALTH ECONOMICS)

บทคัดย่อ

การตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีเป็นกระบวนการทำให้บุคคลทราบสถานะการติดเชื้อของตนเอง
ตระหนักในการป้องกัน และลดการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ประเมินความเป็นไปได้ในการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี โดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ กรุงเทพมหานคร
และหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ในการให้การปรึกษา เพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีโดยเภสัชกรใน
ร้านยาคุณภาพ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ จำนวน 160 คน โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์
ให้ผู้ตอบประเมิน โดยตนเอง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของเภสัชกร การยอมรับบริการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหา
เชื้อเอชไอวี และความพร้อมให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน และการถดถอยเชิงเส้นพหุ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า เภสัชกรร้อยละ 60 ประเมินความเป็นไปได้ในการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหา
เชื้อเอชไอวีโดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 47.7, S.D. 20.5) จากคะแนนเต็ม 100
คะแนน การยอมรับบริการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี และความพร้อมให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือด
หาเชื้อเอชไอวีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย 72.6 และ 63.3 ตามลำดับ) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิง
เส้นพหุเมื่อควบคุมปัจจัยอื่นแล้ว พบว่า ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายคะแนนความเป็นไปได้ในการให้การปรึกษาเพื่อตรวจ
เลือดหาเชื้อเอชไอวีโดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การยอมรับบริการให้การปรึกษา
เพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี ประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี และความ
พร้อมให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี โดยทั้ง 3 ปัจจัย สามารถร่วมกันทำนาย ได้ร้อยละ 30.5

สรุป จากการศึกษาวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า ปัจจัยสำคัญที่อาจเป็นโอกาสพัฒนาของความสำเร็จ ตามนโยบาย
จัดบริการให้การปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีโดยเภสัชกรในร้านยาคุณภาพ คือ การสร้างการยอมรับบริการ
หาวิธีการปรับรูปแบบบริการ โดยให้เภสัชกรมีส่วนร่วมพิจารณาตัดสินใจ และสนับสนุนการอบรมเกี่ยวกับการให้การ
ปรึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีแก่เภสัชกร

คำสำคัญ: เอดส์ / การให้การปรึกษา / เภสัชกร / การศึกษาความเป็นไปได้

FEASIBILITY OF COUNSELING FOR HIV TESTING BY PHARMACIST IN QUALITY DRUG STORES: BANGKOK METROPOLITAN

DUTCHANEE THUANKHAM 5736169 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: YOUWANUCH SATTAYASOMBOON, Ph.D. (COMMUNITY MEDICINE), WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D. (APPLIED BEHAVIORAL SCIENCE RESEARCH), PANARASI KHONPUTSA, Ph.D. (POPULATION HEALTH-HEALTH ECONOMICS)

ABSTRACT

Blood testing for human immunodeficiency virus (HIV) is a process leading a person to know their HIV status for the prevention and the reducing of transmission HIV. This descriptive cross-sectional study aimed to assess the feasibility of counselling for HIV testing by pharmacist in quality drug stores and investigated the related factors. One hundred and sixty (160) pharmacists were sampled and data gathered by a mailing self-reported questionnaire. Spearman rank correlation coefficient and multiple linear regression analysis were used for hypothesis testing at the significant level was set at 0.05. Results showed that the feasibility of counselling for HIV testing average score was 47.7 (S.D. 20.5) of 100 and 60% of the participants rating feasibility of counselling for HIV testing scored more than the mean score of their group. The acceptability and the readiness of offering the service were at a moderate level, with percentage of mean 72.6% and 63.3%. Using multiple linear regression analysis to adjust the confounding factor showed that acceptability of HIV counselling, training of counselling for HIV testing and readiness of offering the service were statistically significant factors in the model predicting feasibility of counselling for HIV testing score. They predicted the feasibility of counselling for HIV testing scores 30.5%. In conclusion, the findings suggested that acceptability of HIV counselling and training of counselling for HIV testing may be the key factors for improving the success of policy and promote participating in counselling for HIV testing by pharmacists.

KEY WORDS: AIDS / COUNSELLING / PHARMACIST / FEASIBILITY STUDY